

TRENÉRKA MOZKŮ

Mistryně světa v paměťových disciplínách učí manažery, jak udržet v hlavě co nejvíce informací

SLEDUJTE VOLBU
HLAVY STÁTU NA:
www.ihned.cz

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

www.IHNED.cz

CZK/EUR ▼
25,630 -0,39 %

CZK/USD ▼
19,545 -0,01 %

PX ▼
1048,08 -1,69 %

DJI ▲
13411,05 +0,15 %

FTSE ▲
6101,51 +0,05 %

DAX ▼
7708,47 -0,16 %

Zvolme prezidenta, který spojuje, ne rozděluje

Třetí český prezident by měl být rozvážný, důvěryhodný, neměl by rozeštvát ani dělat Česku ostudu.

Podle Hospodářských novin je nejlepším kandidátem Karel Schwarzenberg.

Petr Šabata
šéfredaktor HN

První přímý výběr prezidenta republiky je pro voliče jedinečná příležitost svobodně a důrazně promluvit do velké politiky, pohnout poměry v zemi. A jsou to letos jediné volby. Koho vlastně dnes, zítra a pravděpodobně za čtrnáct dní ve druhém kole volíme?

Důležitou postavu nejvyšší politiky, která sice nemá široké ústavní pravomoci, může však mít dalekosáhlý vliv, který ještě roste v časech politických krizí. Ukázali nám to oba prezidenti samostatného Česka: Václav Havel i Václav Klaus. A více Klaus. Využívali pravomoci až na hranu tak, že zásadně ovlivňovali ekonomickou, stranickou i zahraniční politiku. A ve spojení s akcenty veřejného vystupování hlavně atmosféru ve společnosti.

Dobrý prezident

Třetímu českému prezidentovi by se nemělo na sklonku mandátu stát, aby ve školách a na obecních úřadech svěřovali jeho portrét ze zdi.

Neměl by společnost rozdělovat, ale spojovat. Měl by působit uměřeně a státnicky, spíše než o politické zápletky by se měl zajímat o atmosféru v zemi a od prvního dne v úřadu usilovat o její vyjasnění.

Odcházející Václav Klaus pojal působení na Hradě jako pokračování své mise v reálné politice. Zaujal vlastní pozici v zahraniční politice, vetoval zákony podle osobního názoru na jejich věcnou podstatu. Útočil na justici, podrýval postavení premiérů. V tom by měla na Hradě nastat jasná diskontinuita.

Nový prezident by nejvíce prospěl zemi tím, kdyby přesně ctil zákonné vymezení své role, neiritoval společnost agresivními výpady a byl vypočitatelnou a profesionální součástí české zahraniční politiky. Způsobem komunikace nového hradního pána by neměl být šklob, ale úsměv a podaná ruka.

Třetí český prezident musí budit základní důvěru. Že patří na Hrad, že zemi nebude dělat ostudu ve světě a že něco osudově nepokazí doma, ať už z neschopnosti nebo ze zlého úmyslu.

Zdá se někomu, že takový neagresivní prezident je vlastně slabý? Pak zdání klame. Taková hlava státu jen neutráčí síly v denních šarvátkách a střádá je na řešení krizí, v nichž může jít o budoucnost České republiky. Takové se rýsují přinejmenším dvě.

Úkoly pro hlavu státu

Česko je v Evropské unii dnes vnímáno jako nevypočitatelný černý pasažér. Evropská unie a eurozóna

na se přitom rychle mění (po podzimních parlamentních volbách v Německu čekáme další akceleraci). Bez vůle a schopnosti prosazovat v Evropě národní zájmy Česko skončí mimo hlavní proud. Následky pro budoucnost, bezpečnost i prosperitu České republiky budou neblahé.

Nový prezident by se měl jasně soustředit na tuto část zahraniční politiky. Dojednat s Nečasovou a každou další vládou jeden čitelný postoj – že totiž Česko bude aktivním hráčem v evropském prostoru, bude střežit vlastní zájmy, spolupracovat s ostatními, jako to umí třeba Polsko nebo pobaltské země. Hlava státu a kabinet by pak měly takovou politiku neúnavně usku

tečňovat. Druhá výjimečná situace potká prezidenta v domácí politice: po volbách do sněmovny v roce 2014 budou pravděpodobně obě komory parlamentu i kraje pod nadvládou jedné strany – ČSSD, podporované komunisty. Nikdy po roce 1989 jsme tu neměli takové soustředění moci, jejíž součástí jsou komunisté.

Co zmůže prezident, kdyby se chtěla tato síla utrhnout ze řetězu? Měl by včas rozpoznat nebezpečí, jednat s ministry, poslanci, senátory; vystupovat ve veřejné debatě, probudit občanský zájem o věc, nespolutracovat a nakonec třeba abdikovat.

Další role

I v plnění základních ústavních povinností by měl nový prezident prokazovat rozvahu a smysl pro míru: bude jmenovat většinu ústavních soudců a tím může vtisknout této instituci jinou tvář. Bude jmenovat členy bankovní rady, velvyslance; také premiéra a další členy vlády nebo vlád; udělí milosti, možná vyhlásí amnestii, vyznamená řadu zasloužilých osob. Bude cestovat (a čekáme, že bude na své cesty brát podnikatele), posuzovat zákony (a doufáme, že se bude bránit zaplavalování právního řádu a zvyšování daní), bude přijímat návštěvy a jezdit po Česku (věříme, že nezapomene na firmy a živnostníky).

Karel Schwarzenberg

Ideálu dobrého prezidenta se podle HN nejvíce blíží Karel Schwarzenberg. Z jeho politických zkušeností a temperamentu lze dovodit, že by byl prezidentem uměřeným, spojujícím a neagresivním, jak to po hlavě státu dnes žádáme. Je nepřehlédnutelnou postavou evropské politiky – díky kontaktům, šarmu i diplomatické kompetenci. Má zkušenost z působení na Hradě v roli kancléře Václava Havla. Nechybí mu osobní charisma a smysl pro humor. Je ze všech kandidátů nejstarší, což

mnoha voličům leží na srdci. Zároveň to ale znamená, že má nejvíce rozmanitých zkušeností životních i z veřejného působení.

Karel Schwarzenberg nejlépe ze všech kandidátů ztělesňuje hodnoty, které HN zastává.

Kritiku zaslouží především za nerozhodné působení v čele TOP 09, kde Miroslav Kalousek s jeho pozeňháním (nebo aspoň bez jeho veřejného distance) provozuje reálnou politiku někdy až za hranou slušných pravidel.

Domníváme se nicméně, že právě politik jeho formátu by nejlépe zvládl koordinaci zahraniční politiky s vládou dnešní i budoucí a že by byl nekompetentnější při jejím prosazování v Bruselu, Berlíně, Washingtonu či Moskvě. A že by rovněž byl tím rozvážným prezidentem, jakého potřebují vláda, opozice i občané.

Ostatní kandidáti

Jan Fischer, kterého posouvají průzkumy do druhého kola voleb, není dobrým kandidátem nejméně ze tří důvodů: jeho členství v normalizační KSČ je vážný problém, stejně tak názorová nečitelnost a nezvládnutý výběr spolupracovníků.

Miloš Zeman se vyloučil z možnosti stát se dobrým prezidentem svým ostudným vládním angažmá za opoziční smlouvy, která ohrozila základy demokratických poměrů. Dnes Zeman vyniká neprůhledností financování své strany i předvolební kampaně.

Někteří další kandidáti jsou zajímavým ozvláštněním kampaně (Franz, Fischerová), jiní mají jasně temnou politickou minulost (vedle Zemana i Bobošíková), další v politice málo předvedli, což je značná nevýhoda Jiřího Dienstbiera.

Kandidát ODS Přemysl Sobotka má jednu vážnou slabinu a tou je právě jeho věrné stranictví – drží se zastydělé neevropské politiky ODS a prošel s ní všechny její pochybné etapy. Kandidátka KDU-ČSL Zuzana Roithová je žena s čistým štítem, rozmanitou a bohatou manažerskou i politickou zkušeností. Proti ní stojí dvě skutečnosti: neprošla zkouškou politické krize a – je tu přinejmenším jeden lepší kandidát. Karel Schwarzenberg.

Ať s námi souhlasíte, nebo ne, jděte k volbám. Věříme, že česká společnost, označovaná za apatickou, se probudila a chce změnit svou špatnou náladu. Po delší době skvělá zpráva.

Více o volbě prezidenta
na stranách 2, 3, 4, 5, 6 a 9

